

Szerkesztői Iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somjai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák ::::

Megjelenik vasár- és
ünnepepek kivételével
mindennap d. n. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 28. szám.

Péntek, február 5.

Küzdelmek az oroszokkal.

Budapest, február 4. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

Lengyelországban és Nyugat-Galiciában nevezetes esemény nem történt.

A Kárpátokban a harcok lankadatlan hevességgel folynak. Az arcvonal nyugati szakaszában az ellenséges támadásokat visszautasítottuk.

Az Erdős-Kárpátok középső szakaszában előnyomuló oszlopunknak tegnap is sikerült újból tért nyerni és néhány száz orosz elfogni.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, február 4. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 4.
A nagy főhadiszállás jelenti a keleti hadszíntérről:

Kelet-Poroszországban az oroszoknak Memeltől délre levő állásaink ellen intézett gyenge támadásait visszautasítottuk.

Lengyelországnak a Visztulától északra eső részében már említett lovassági harcokhoz csatlakozón kisebb vegyes csapatok csatározása folyt. A Bzura mentén, Sochacewlől délre az oroszoknak egy éjjeli támadása, az ellenségnek súlyos veszteségei mellett, összeomlott.

Boimowtól keletre támadásunk az ellenség heves ellentámadásaival szemben előbbre halad. A foglyok száma nő.

A Kárpátokban néhány napja német haderők vállvetve küzdenek az osztrák-magyar hadseregekkel. A szövetséges csapatok a nehéz, behavazott hegyi terepen a szép sikerek egész sorát érték el.

A nyugati világcsata.

Budapest, február 4. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 4.
A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről:

Északon a tenger és Reims közötti arcvonalon csak tűzérségi harcok folytak.

A franciáknak Perthesnél megújított támadásait az ellenség veszteségei mellett visszautasítottuk.

Mesigestől északra és északnyugatra (Saint-Michieltől északnyugatra) csapataink tegnap támadtak. Rohammal áthatoltak három egymás mögött fekvő ellenséges árokvonalon és három kilométernyi szélességben megvetették lábukat.

A francia főhadállásban a franciáknak éjjel is folytatott valamennyi ellentámadását visszavertük, hét tisztet és hatszázegy főnyi légénységet fogtunk el és kilenc gépfegyvert, kilenc kisebb kaliberű ágyút és sok hadianyagot zsákmányoltunk.

Ezenkívül még csak annyit érdemes megemlíteni, hogy a Közép-Vogézekben első ütközetét vívta egy ski-csapat a francia vadászok ellen s az ütközet reánk nézve eredményes volt.

A németek tengeri hadjárata az angolok ellen.

Budapest, február 4. A „Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Berlinből sürgönyzik: Hivatalosan közlik, hogy az Anglia és Irország körüli vizek, beleértve az angol csatornát, haditérnek nyilvánították. Február 18-ikától kezdve e haditérre megjelenő minden kereskedelmi hajó elpusztítottatik, tekintet nélkül a légénységre. A német kormány hosszú emlékiratban közli a semleges államokkal az okokat, amelyek Németországot ez intézkedések megtételére kényszerítették.

Budapest, február 4. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Mint Londonból sürgönyzik, több hajóflottaság beszüntette a hajóközlekedést.

Törökország háborúja.

Budapest, február 4. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Kairóból sürgönyzik:

Az angol csapatok Ismaila mellett találkoztak a török csapatokkal. Nagy homokfúvás meggátolta a törököket az előnyomulásban. Hat angol meghalt.

Egy másik kairói távirat szerint Kairóban Maxwell tábornok angol főparancsnokra az utcán rálőttek. A főparancsnok sértetlen maradt, vele levő hadsegéde azonban meghalt. A merénylőt, egy indiai mohamedánt, elfogták.

HIREK.

— **Kunos Ignác előadásának elhalasztása.** Dr. Kunos Ignácnak a Vörös Félhod javára folyó hó 7-ikén vasárnapra tervezett előadását ezuttal el kellett halasztani, mert a tudós előadó a hadimenet-rend folytán nem jöhet Nagybeeskerekre. Ennek folytán dr. Kunos Ignác előadását a jövő vasárnapon, február 14-ikén tartja meg. Az előadásra jegyek továbbra is előváltathatók Mangold Lipót könyvkereskedésében s a váltott jegyek a február 14-iki előadásra érvényesek.

— **A városi zeneiskola hangversenye.** A Nagybeeskereki Zenekedvelők Egyesülete által létesített városi zeneiskola növendékei tegnap délután tartották első hangversenyüket, amely alkalommal bemutatták eddigi tudásukat. Ez alkalommal meg kell állapítanunk, hogy a zenekedvelők egyesületének vezetősége, élükön a minden irányban fáradhatatlan tevékenységű alispánnal Jankó Ágostonnal igazán nagy érdemű s a város közönségének legteljesebb hálájára méltó munkát végzett, mikor az iskolát megszervezte. A csodálatos közöny és pláne a mai háborus viszonyok mellett, valóban nemes kemény munkát végeztek, mikor ilyen kulturintézménnyel gazdagították a várost. És most mikor alkalmunk volt látni az eddigi eredményt, a melyet a növendékek az intézet tanárainak kiváló szakavatott vezetése alapján fölmutattak, reméljük, hogy minden illetékes tényező figyelme ráirányul erre a kultúrintézményre s leghathatósabbán támogatni fogják. Erre ez az iskola a kezdet nagy nehézségei mellett joggal számíthat. Ha az eddigi rendkívüli nehézségek mellett olyan tisztességes eredményt tud fölmutatni ez az iskola, akkor megfelelő támogatás mellett a városnak virágzó, jelentős kulturintézményévé fejlődhetik. Az iskola tegnapi első hangversenyére szép számú érdeklődő közönség gyűlt össze, melynek sorában megjelent Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán nevével, dr. Vinczehidny Ernő m. főjegyző, Magyar Pál pápai kamarás, apátplébános, Strus Szerafin bankfőnök, dr. Steinbach Béla tb. arvaszéki elnök stb. A növendékek kilenc számból álló programmal mutatták be képességeiket zongorán, hegedűn, gordonkán és fuvolán s szabatos előadásuk kitűnő tanáraik Szilágyiné Kokits Elza és Gilde Vendel kiváló oktatóképességét dicsérik. A növendékek közül föltűnt egy apró hegedűs, a hét éves Reller Kornél, aki korát meghaladó képességeket mutat a hegedűn. A többi szereplő növendékek: Ambrózy Irén, Grubacski Dóra, Székely Emma, Fischer Károly, Iványi Ernő, Rása Ilonka, Fichtel József, Orsó Géza, Rósa Emmy és Bence Tibor szabatos játéka szintén mestereik Szilágyiné és Gilde Vendel jeles vezetését dicséri.

— **A lisztkeverésről és a liszt áráról.** A rendőrség figyelmezteti a lisztkereskedőket, pékeket és vámőröket malomtulajdonosokat, hogy a lisztkeverést és a liszt maximális árának betartását ellenőrizi és hogy a fennálló miniszteri rendelet be nem tartói 2 heti elzárással, azonkívül 600 korona bírsággal lesznek megbüntetve.

— **Adomány.** A városi jövedéki alkalmazottak Kottrell József társuk elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén 10 koronát adományoztak a Vörös Kereszt kórház konyhájának a sebesültek ételmezésére.

— **Ingyen tej.** A nagybeeskereki feminista-egyesület anya- és gyermekvédelmi bizottsága a következő felhívást közli:

Kérelem a nemesszívű emberekhez!

A hadviselés nehéz terheket ró az egész országra, a társadalom mindenütt áldozatkészen igyekszik a megváltozott viszonyokkal járó nyomorúság enyhítésére. Minden egyén jótékonysági költségvetése tülön-tul meghaladja a megszokottat. Mégis — a jó ember erszénve olyan, mint az isteni könyörületesség kenyere, amelyből „háromezer embernek jutott és mindenik jóllakott belőle.” Aki készséggel ad, annak mindig van mit adni. Igaz, az állam rendelkezései megóvják a hadba vonultak családjait a nyomortól, de nem gondoskodhatik azokról, akiket, a jelen nehéz viszonyok fosztottak meg kenyerrüktől. A valódi nyomor elbuvik és csak a véletlen által, vagy egyes óvónők, tanítónők, tanítók bukkannak rá iskolába járó és el-elmaradozó gyermekek faggatásánál. Tudtunk-e olyan anyáról, aki hat

gyermekével abból él, hogy az egyik kis fiúnak a kaszárnyában összegyűjtik a kenyérhulladékokat?! Vagy hogy kicsi gyermekek hétszámra, hónapszámra nem kapnak meleg ételt, tejet? Ne engedjük veszni édes hazánk egyik jövendő polgárát sem, ne feledjük, hogy az ország jövőjét rontjuk meg, ha hideg közönnnyel nézzük kis gyermekek éhségét! Kicsi áldozattal igen sokat tehetünk. Egy-egy liter tej naponta egy-egy családnak nagy segítség. Szépen kérjük nemesszívű ur-hölgyeinket, jelentenék a Feministák Egyesületének (Melenczei-ut 7.), aki hajlandó egy-egy liter tejet adni naponta. A pénz-adományokat pedig „Ingyentej” címen a „Torontál” szerkesztőségéhez kérjük küldeni.

— **A Béga vízéből ne igyunk!** A rendőrség ismételtten figyelmezteti a közönséget, hogy a Béga vízéből ne igyon, mert az a vörhenyjárványt fokozza.

— **Hadi jótékonyság.** Özv. László Lajosné utcai újságelárusító 200 szivart és két nagy kenyeret osztott ki kedden délután az ulánus és dragonyos katonák között.

— **A „Magyar Talizmán” a vidéken.** Amikor az „Országos Hadsegélyező Bizottság” a „Magyar Talizmán”-akciót megindította, működését elsősorban a fővárosra terjesztette ki. Itt a művészi kivitelű, a magyarok nagyvasszonva képével és Csernoch János bíboros hercegprímás jelmondatával ékesített ezüst gyűrűk és érmek gyorsan óriási népszerűsége tettek szert és a közönség minden rétegében viselik már a háborus időknek ezt az örökbeeső szép szimbólumát. De a vidékről is mindig nagyobb érdeklődés nyilvánul a „Magyar Talizmán” iránt és bár a magyar papság több száz lelkes tagja máris vállalkozott a terjesztésre és naponta újabb és újabb jelentkezések érkeznek, a bizottsághoz közvetlenül is fordul a vidéki közönség megrendeléseivel. Hogy ezt a nagy és szeretetteljes érdeklődést kielégítse, a bizottság elhatározta, hogy minden nagyobb vidéki helyen elárúsító helyeket létesít és készséggel küldi megkereskedőknek, mint állami hivatalnokoknak és katolikus egyesületeknek utolagos elszámolásra tetszés szerinti mennyiségben talizmánokat. Minthogy azonban minden városban csak egy ily elárúsító helyet kíván létesíteni, az esetleges szives jelentkezéseket legkésőbb február 5-éig kéri. Természetes azonban, hogy a közönség közvetlen megrendelésére is készséggel küldi utánvéttel 3 koronáért darabonként egy a gyűrűket, mint az érmeket.

— **Magyar baka levele Galicziából.** Egy Galicziában harcoló magyar baka haza írt levelét becsatolták. Rendelkezésünkre. Az alábbiakban szó szerint és betű szerint közöljük az igazán zamatos paraszti nyelven írt levelet, mert tanúságot tesz a magyar bakának világszerre elismert elpusztíthatlan kedélyéről és harci készségéről. Ime a levél:

Valami büdös galicziai szalmakazalnak a tövibe. Cimőm kelt Berkes Gábor az Urnak egyezer 914. évfordulójában.

Maris leveled megkaptam a szentnyit annak a muszkának hát még mindig csak ősi a fene oztán lüveti a földjüket mind rakásra a srapszelek csak úgy égőtig az ember orrát ozt az egyik hogy szögény Bódi Lászlót a fölvegtől a dekungba fölön kapta hol csak ugy oda ragat mint a malter a falho. Hogy irod hogy Miska gyerek folyton ri hát ne ird mög neköm ha ird mer igen fáj a lelkömnek a szabó Julisnak mond meg hogy a koma igen tartja magát azt nem igen fogja a golyó tisztán hiszi hogy hazakerül ozt a hizókat ne add el a czimömre még tovább is felpos numero 94 de mán nem orbajter afeilung még hogy az uton kiszödték minden századbul 6van embört a svarmléniába névlög mög a kinek kicsiny családja vagyon már is kérdozték ozt gondolom hazudok hogy a györökön kívül is van vagy öt de ha csak egy gondutam jó vóna ha vóna most oztén ne feled el hogy annak is te vagy azoka Hát az Uristen segedelmével majd csak hazakerülök Vigyáz magadra ho mög ne

haljak roszat felüled a györöknek mög viseld gondját Hogy a keselynek mögdagat a lába hát add el ha még bele nem ete a fene oztán végy a pénzen magadnak egy koczmajkát mög eszmát aki ropog a györöknek mög sallangos kalpagot oztán olyan medailont végy reája a kin a esaszár képe is rajta legyen. A kapu felfát mög a Szücs komával röperáltasd meg abba az adóságba amivel még a tavajrul az aratásba hozik vóna Ozt ne fejtetek már mikor a bajnétok lássa az a disznó muszka hát csak mög retirál ozt ha az orosz zsandárok valami koncukovól nem tartanak hát mög se ana hazáig, ozt mi felénk nincs is olyan puska már hogy a szuronya csak plébül van akár a pika ozt mög se érzi hogy sturmon vottunk hát az egyik infanterist hogy bément a válán keresztül még a maga lábán ment a spítályba a mi ott vol a közelbe ozt a dekungba és nekünk hozzák a kkeslivel a gulást ozt éjjel se hannak az embörnek békit de csak ugratják a mieinket ozt ugy is csak hijába lünek mer hogy ők létik a fejöket mög nem igen merik magukat mutogatni.

— **Harci nóta.** Szövege és dallama Herrmann Károlytól. A háboruban elesettek özvegyei és árváinak „a m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala” által gyűjtött alapja javára. Nagyobb mennyiségben kapható a Hadsegélyező Hivatalban (Országház), egyenkint a legtöbb dohánytözsdeben. Levelezőlap alakú. Ára 10 fillér. Herrmann Károly mint a budapesti első honvédegyalozozred tartalékosa ment a galicziai harcra. A készülődés izgalmaiban néhány pattogó tüzes harci nóta esendült meg dalos lelkében. Az egyik hamar népszerű lett az egész ezredben. Ezt énekelték a kaszárnyában és masirozás közben, ezel bucsuztak a határon a hazától, ezzel robogtak végig Galiczián, ezzel derítették a ravaruszkai véres napokat. A szerző telefon-parancsnok volt, a harcából sauntán jött haza s most Budapesten van. Reméli, hogy nemsokára Varsóban éneklipajtásaival: Hazajövünk dicsőséggel! — A zamatos szövegű és dallamu nóta nagyon megtetszett Jenő főhercegnek is, aki nagyobb mennyiséget rendelt belőle. Egy jeles bécsi zeneszerző rapszodiává dolgozta fel a dallamot.

— **Adományok a Vöröskeresztnek.** A Vöröskereszt-Egylet javára befolyt újabb adományok jegyzéke a következő:

Torontálvásárhelyi gőzmalom társ. nagybeeskereki főkjának adománva 30 K; Deutsch Gyula adománva 20 K; Nagybeeskerek város Bodó-féle 8 példányért 36 K; Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület koszorúmegváltás címén 30 K. — A 100. sz. gyűjtőíven adokoztak: Pillinger Gyula 20 K, Schay István Bégaszentgyörgy 1 K, Prém Bernát 1 K, Szoszna Károly 5 K, Glaser Péter 1 K, Metzger Károly 1 K, Heller János Pancsova 1 K, dr. Hosszu 1 K, Andrezku N. 1 K, Blazsey József 2 K, Kovács Ödön 6 K, Pancsovai főbíró Bodó-féle művekért 18 pld. 36 kor.; Theodorovits Gávra Szvetozár adománva 500 kor. Löffler János gyűjtése: Deutsch Márton 15 kor., Heller Dávid 5 kor., Hollaender J. Károly 5 kor. — Csókai lakosok adománva: Mihályev Vedelykó 5 kor., Latiányak István 5 kor. — Törökbecsei járás gyűjtésének, 15082.69 K-nak felerésze, 7546.35 kor., özv. Botka Lajosné koszorúmegváltás halottak napján 50 kor., Botka Béla koszorúmegváltás halottak napján 20 kor., alibunári főbíró 18 pld. Bodó-féle munkáért 36 kor., nagybeeskereki magyar leányok köre mükedvelő előadás jövedelme 100 kor., Králik László koszorúmegváltása dr. Tóth László emlékére 10 kor., módosi főbíró 18 pld. Bodó műveiből 36 kor., Kónig Mátyás Egres adománva Löffler Jónás utján 10 kor., Balla szüntársulat jövedelmének 2% adománva 17.82 kor., főgimnáziumi ifjúság gyűjtése október 6-án koszorú megváltásért 62.78 kor., qankó Ágoston alispán adománva 5 kor., Lázárföld daloskör adománva 5 kor.

Párdányi főbíró Bodó-féle 18 példányért 36 kor. Nagybeeskereki fütőházi

alkalmazottak adománya 13.70 kor. Rósa Béláné koszorúmegváltásért 10 kor. Benze Antal adománya 30 kor. — A 33. sz. gyűjtőívén adakoztak: Ifj. Oldal István 10 kor., N. N. 5 kor., Temmer Salamon 10 kor., Kövesi Emil 10 kor., N. N. 10 kor., Braim N. 6 kor., Nagybeeskereki Lloyd-társulat 100 kor., N. N. 5 kor. — Antalfalvai főbíró Bodó-féle 18 pld.-ért 36 kor. Morvay Gyözőné koszorúmegváltásért 10 kor. Özv. Filkovic Pálné 10 kor. Hesse Edéné 6 kor. Schwartz Dénes adománya 20 kor. Balla színtársulata jövedelem 20%-a címén 23.78 kor. Özv. dr. Grandjean Józsefné halottaknapji koszorúmegváltásért 20 kor. Weisz Izidor esebzai jegyző adománya 4 kor. Franz Matild koszorúmegváltásért 20 kor. Röhrich Péter adománya 50 kor. Schmelz Miklós és neje koszorúmegváltásért 10 kor. Nottny Jánosné koszorúmegváltásért 10 kor. Müller Ignác gabonakereskedő adománya 30 kor. Nagybeeskereki főgimnázium Sorompó-egylet adománya 102.20 kor. Kellner József és tsai koszorúmegváltásért 43 kor. Dr. Kiss János adománya 150 kor. Jankó Jánosné 25 kor. Kirtvánszky Zsiva adománya, neki megítélt mezőrendőri kártérítésért 3 kor. Özv. Brájjer Gyuláné gyűjtése: özv. Brájjer Gyuláné 5 K. Krumenacker Istvánné 5 kor., Kaufmann Istvánné 5 kor., Krumenacker István 10 kor. Dr. Haidegger Lajosné koszorúmegváltásért 10 kor. Dr. Dellimanics Lajosné koszorúmegváltásért 20 kor. Hegedűs Kálmán koszorúmegváltásért 10 kor. Temmer Alajos fiai koszorúmegváltásért anyjuk emlékére 20 kor. Dr. Annau Ernő koszorúmegváltásért 10 kor. Wattay Endréné és Wattay Dezsóné adománya 30 kor. és pedig: Wattay Endréné kórházi szolgálat megváltása címén 20 kor., Wattay Dezsóné Vöröskereszt-kórház élelmezés hozzájárulás címén 10 kor. Menezer Lipót és társai koszorúmegváltásért 20 kor. Steinitzer Géza és neje koszorúmegváltásért 50 kor. Dr. Pollák Győző koszorúmegváltásért 15 kor. Wiszt Ferencné Csene koszorúmegváltásért 30 kor. Görkel, szerb egyházközség Dolova adománya 600 kor. Oroszy Lajosné adománya 5 kor. Jánosföldé községben gyűjtés 40.98 kor. Egy anya adománya 10 kor. Az 52. sz. gyűjtőívén adakoztak: Magyary Pál 15 kor., dr. Weiserschan József 2 kor., Bagoly Pál 2 kor., Szarács József 1 kor., Olvashatatlan 1 kor., Atyim János 1 kor., Thurn Emil 1 kor., Loch Anna 1 kor., Krizsanits Béla 1 kor., Jahoda Ede 4 kor., Jahoda Böcse 5 kor., Pakavné 2 kor., Avender Jánosné 1 kor., özv. Hölzti Róbertné 1 kor., Ferdinandy Susanna 2 kor., Weiserschan Éva 1 kor., Jégl Katalin 2 kor., Loch Éva 1 kor., Sommer Anna 1 kor., Schmidt Teréz 4 kor., Weiserschan Mari 1 kor., Sehwan Borbála 1 kor., Wolf Teréz 1 kor., Selgrád Mari 1 kor., Lehmann Margit 15 kor., Hermal Mari 1 kor., Mesznik Lipót 5 kor., Koós Vilma 2 kor., Imák eladásából 42.15 kor., Filó Róbertné 2 kor., Káplánok 5 kor. — Zombolyai főbíró Bodó műveiért 42 kor. Messinger-intézet növendékeinek gyűjtése 60.40 kor., Messinger-intézet növendékeinek gyűjtése Rósa Margit emlékére 10 kor. Bodeher Dezsóné adománya 10 kor. N. N. 10 kor. A 104. sz. gyűjtőívén adakoztak: Reichel Anna Alibunár 40 kor., Stean tak. és hitelintézet r. t. Petre 100 kor., Neagoe Jonichie lelkész Petre 10 kor., Dimián Konstantin lelkész Petre 2 kor., Popescu Liviusz 10 kor., Stein Jakab és fiai cég Alibunár 50 kor. — Nagykikindai főbíró Bodó-féle műért 48 kor. Jánosföldé jegyzőjének gyűjtése 60 kor. Eckstein Samu adománya 50 kor. Jurics István sertés-kereskedő Szabadka 2 kor. Jankó Ágoston 4 kor. Központi főbíró Bodó-féle munkáért 36 kor. Nagybeeskereki opova-budzsáknegyed urbéri birtokosság adománya 1000 kor. Óteleki áll. iskolai gondnokság gyűjtése: Rózsa Ferenc igazgató 47.54 kor., ifj. Rózsa Ferenc 5 kor., Regold Gabriella 10 kor., Nickl Róza 40 kor., Regold Anna 30 kor., Rehák Juliska 1 kor., Rehák Etelka 1 kor., Spitzer Lipót 1 kor., Horovics Tibor 20 kor., Hruschka Vencel 5 kor., Szabó Józsefné — 20 kor., Varga József — 60 kor., Frig István 5 kor., Szabó János 60 fill., Sipos András 50 fill., Biró Mihály 1 kor., Faragó József 1.20 kor., Somorai József 2 kor., Szelyás Já-

nos 5 kor., Bóka István 4 kor., Nagy György 1 kor., Lénárd Pálné 1 kor., Komlósi Pál 4 kor., Vacsa János 3.10 kor. Rehák-nővérek gyűjtése 16 kor. Nickl Róza gyűjtése 11 kor. Papkeves Józsefné 5 kor., Erős János 2 kor., Szalay Imre 10 kor. — Csenei főbíró Bodó-féle munkáért 38 kor. Filkovic Boldizsár adománya 5 kor. Nagy Sándorné 5 kor. Torontáldínyes község gyűjtése 140 kor. Felsmann Ármán könyvtáros 7 kor. Tvrtyics György adománya 50 kor. Nagybeeskereki főgimnázium II. osztályának gyűjtése 6.44 kor. A „Torontál” szerkesztőségénél befolyt adományok 71 kor. Özv. Zolkievicsné adománya 10 kor. Benkovits Miklós koszorúmegváltásért 10 kor. Burasztaltársaság koszorúmegváltásért 22 K. Nagybeeskereki orvosi kar gyűjtése 12 K. Megyei árvaszék koszorúmegváltásért 22 kor. Özv. Udiczky Gyókáné adománya 50 kor. Dr. Nagy Dezső koszorúmegváltásért 12 kor. Puts Frigyes adománya 40 kor. Deutsch Józsefné adománya 10 kor. Tamaslaka közs. önk. tüzoltó-tűoltó adománya 200 kor. Grandjean Adrianna 5 K. Drudarszki Sarolta 10 kor. Geiduschek mozivállalkozó 14.53 kor. Eckstein János 20 kor. Pénzügyigazg. és számvevőség koszorúmegváltásért dr. Tóth László emlékére 20.97 kor. Törökkanizsai főbíró Bodó-féle munkáért 36 kor. Pilis Lyubica adománya 5 kor. Törökbeese község köpv. testülete a kormánybiztos utján 1000 K.

A vármegyei gazdasági egyesület működése.

Csekonics Endre gróf vbtt. elnök jelentése 1914-ről.

III.

— febr. 4.

III. Gazdatársadalmi tevékenység.

Uj gazdakörök. 1914-ben az egyesület Nagyzezsényen, Jánosföldén, Párdányon, Csávoson és Szőregen alakított gazdaköröket, melyek számára a földművelésügyi minisztériumtól népkönyvtárakat kérelmezett. Ezekkel együtt jelenleg 72 gazdakörünk van működésben.

A magyar Gazdaszövetség temesvári nagygyűlése. Az egyesület a legnagyobb buzgóságot fejtette ki, hogy a Magyar Gazdaszövetség folyó évi június hó 17-én tartott temesvári nagygyűlésén a torontái gazdakör imponáló számban jelenjenek meg. Tevékenységünk eredményével is járt, amennyiben a vármegyebeli nagy-, közép- és kisbirtokosaink közül felhívásunk alapján több ezren jelentek meg említett nagygyűlésen.

A nemzeti hadikölcsön. Hogy a nemzeti hadikölcsön jegyzése vármegyénkben a reményen felüli sikert érte el, ahhoz az egyesület is nagymérvben hozzájárult. Ugyanis felhívást intézett a kötelékébe tartozó gazdakörökhöz, melyben a hadikölcsön jegyzésére buzdította őket. Felhívásunknak meg is volt az eredménye, amennyiben kisbirtokosaink valóban egymással szíten versengve iparkodtak ez irányu hazafias kötelességüknek eleget tenni. Az egyesület a saját vagyonából 1000 kor.-t, a lótenyésztési alaphól szintén 1000 korona hadikölcsönt jegyzett. Az egyesületnek nem állott módjában nagyobb összeget jegyezni, miután vagyonának jelentékeny része értékpapirokba van befektetve, készpénzvagyonából pedig jelentékeny rész tenyészállatbeszerzési célokra kölcsönként adatott ki gazdáinknak.

A Népiroda. Az egyesület munkálkodására nem hatott bémítólólag a háboru riadalma. Munkakörében azonban a helyzetnek megfelelőleg irányt is változtatott. Eddig a gazdasági haladást, a kultura folytonos fejlesztését és a népjólét állandó emelését szolgálta, a háboru kitérőse folytán pedig a pillanatnyi támogatásra és segélynyújtásra helyezte a legtöbb súlyt. És ezt tette részint saját szervezetének széles rétegű köreiből, részint pedig az egyesületünk hivatalos helyiségében alapított „Népiroda” keretében, mely utóbbiban egyesületünk tisztviselői, a vármegye főügyésze és Nagybeeskerek város ügyvédi karának néhány lelkes tagja intézték el a nép panaszos és ügyes-bajos

dolgait és segítettek azon a sok szűkölködőn, kikre a kitört háboru nyomort jelentett s azokon az apró gyermekeken, kiknek itthonmaradott anyjuk nem tudott szerezni mindennapi eledelt. A népiroda ilyen módon mintegy 150 apró gyermeknek szerzett ingyen tejet és mindennapi ellátást Nagybeeskerek város egyes melegsziví családjainál. A népiroda és a gazdasági egyesület karöltve munkát szerzett a munkanélkülieknek. És a kereset nélkül maradt sok iparos munkás buzdító szavaink hatása alatt készséges örömmel vállalkozott mezei munkák végzésére is. Azután meg, mikor jött a legnagyobb őszi munka: a tengerikötés és a cukorrépa-szedés, ott, hol nem volt elég munkaerő, más községekből szereztünk oda munkásokat és mikor már a vármegyénkben nem telt, más vármegyéből hoztunk azokat. Hogy az őszi vetési munkálatok pontosan elvégeztessenek, e tekintetben is teljesítettük kötelességünket s az őszi vetési talajművelések fennakadás nélkül teljesítve is lettek. Ezenfelül több ezer embernek adott tanácsot és utbaigazítást a háborus helyzet okozta ügyes-bajos dolgaikban, eljárt helyettük a hatóságoknál és ingyenes jogi tanácsokat adott minden felmerült bonyolult kérdéseikben.

Gazdasági munkás- és eselédjuttalmazás. A vármegye főispánjának megkeresésére birtokosaink és gazdaköreink előterjesztése alapján 8 gazdasági eselédet és 8 gazdasági munkást hozott megjutalmazásra javaslatba, kiknek mindegyikét a földművelésügyi miniszter ur 100—100 korona pénzádományával és egy-egy díszes oklevéllel tüntette ki.

Gabonaármegeállapító bizottság. A maximális gabonaárak megállapítása céljából alakított bizottságban az egyesület is közreműködött, amennyiben az előadói tervezetet a kereskedelmi kamara kiküldöttjével karöltve az egyesület főtítkára készítette el.

(Vége.)

Hirdetések.

Pályázat.

Alulírott nál a jegyzői teendőkben teljesen jártas

írnok-végrehajtó

5 korona napidíj mellett azonnal alkalmazást nyerhet.

Klári, 1915. évi január hó 30-án.

Szabados Károly,

107-32

jegyző.

304—915. szám.

112—3.1

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy községünkben 1 darab 3 éves, 2 darab 4 éves tehén; 1 darab 3 éves ökr bitangáságba vétetett. Ezen állatokat igazolt tulajdonosa február hó 16-áig a községtől átveheti. Ha ezen határidőig a tulajdonos nem jelentkezik, úgy az állatokat f. évi február hó 16-án délelőtt 9 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen el fogjuk adni.

Cserépalja, 1915. évi február hó 2-án.

Előljáróság.

Cakás.

A Hunyadi-(Fő)-utca 613. számú házban egy 4 szobából és mellék-helyiségekből álló 1-ső em.

utcai lakás

1915 augusztus 1-ére kiadó.

— Bővebbet —

Cukinich Miklós

Fő-utcai cipőüzletében.

**Hizott és sovány
sertést és szarvasmarhát**
veszünk prompt szállításra.
Közvetítőket díjazunk.
Frey és Hell
bizományosok
Nagybecskerek, szerb egyházpalota.

108-63

**Könyvelésben
és levelezésben jártas**
≡ férfi ≡
azonnali belépésre kerestetik
egy helybeli nagyobb iparvállalathoz.
≡ Cim a kiadóhivatalban. ≡

55-x 11

214-915. szám.

106-3.2

Pályázati hirdetés.

Bóka község segéd- és kezelőszemélyzete hadi szolgálatra bevonult, ahol ennek következtében a következő állások ürültek meg: **egy segédjegyzői, egy irtóki, egy kataszteri nyilvántartói és egy végrehajtói állás.**

Eme állásokra ezennel pályázatot hirdetünk és felkérjük mindazokat, akik eme állásokra pályázni óhajtanak, hogy kérvényeiket azonnal nyujtsák be alulírt előjárásnál.

A segédjegyző fizetése évi 1600 kor., az irtóki fizetés évi 936 korona, a kataszteri nyilvántartói fizetés évi 960 korona, míg a végrehajtó jövedelmét a befolyandó adóbehajtási illetékek képezik.

Bóka, 1915. évi január hó 30-án.

Bóka község előjárósága.

Hirdetés.

105-3.3

Nagyjécsa község jegyzői irodájában jegyzői és adóügyekben jártas egyén 4 korona napidíj mellett azonnali belépésre alkalmazást nyer a hadba-vonult s. jegyző távolléte tartamára. Ajánlatok másolatban okmányolandók.

Községi előjáróság.

Ház-eladás.

A Garay-utcában levő 2255/8. számú

ház eladó.

Bővebb tájékozással szolgál:

Wégling István

áll. isk. igazgató, Honvéd-utca 5. szám.

97-x.5

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi
diszoklevelet, illusztrációt,
könyvdiszket, plakátokat,
levélfejeket, címkéket, rek-
lámcédulákat és bármilyen
iparművészeti tervezést.

Megrendelések a **"Torontál"**
kiadóhivatalába intézendők. 425-x.92

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.**Asztalos:**

Szelentzky Pál, Árpád-utca.

Bádogos: Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.**Biztosítási ügynökségek:**Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fhg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Élet- és
Járadék), Ferenc József-tér. Telefon 3-22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonátér.**Borbély és fodrász:**Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.**Bútorgyár:**

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők: Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.**Divatáruház:**Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.**Dobozgyár és műkönyvkötészet:**

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Élezerészek: Mesznik R. Özvegye, Hunyadi-utca.
Goldberg Mihály, Hunyadi-u.**Fényképész:**

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók: Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.**Fogműterem:**

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és esemegekereskedés: Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.**Gépjavitó műhely:**Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.**Gőzfűrés:**Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.**Gyógyszertárak:**Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.**Hálógyár:**

Csusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelés Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet: Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.**Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:**Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.**Könyvkötészet:**Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).**Kocsigyártó:**

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek: Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.**Lakk-, kence-, és festékáruraktár:**

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes: Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.**Mozigépek, berendezések:**

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyady-utca.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés: Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.**Sírkórtár és szobrászterem:**

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák: Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.**Szénkereskedés:**

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár: Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.**Téglagyár:**

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tüzifa-, épületfakereskedés: Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.**Uridivatáruház:**

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés: Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.**Vendéglő, étterem:**Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörszarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörszarnok
Tóth és Norizsán, a nagyhíd mellett.**Virágkereskedés és kertészet:**

Oláh Gábor, Bajza-u.